

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»***

Спеціальність:	С4 Психологія
Освітній рівень:	перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма:	Психологія

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Психофізіологія професійної діяльності
Код і назва спеціальності	Психологія С4
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	5 кредитів/150 годин Лекцій: 20 Семінарів: 32 Самостійної роботи студентів: 98
Терміни вивчення дисципліни	1
Мова викладання:	Український
Вид підсумкового контролю:	Іспит

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

ПІБ викладача	
Вчений ступінь	
Посада	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів вчених	
Контактна інформація	
E-mail:	
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача на сайті	

Анотація курсу. У навчальній програмі курсу "Психофізіологія професійної діяльності" висвітлюються фундаментальні теоретичні та практичні аспекти взаємодії психофізіологічних процесів зі специфікою професійної діяльності. У ній розглядаються основні механізми функціонування центральної і периферичної нервових систем, їх роль у забезпеченні адаптації організму до професійних навантажень, а також закономірності формування стресових реакцій, стомлення та методи їх регулювання. Програма орієнтована на методи діагностики психофізіологічних станів, оцінки працездатності і запобігання професійних ризиків з урахуванням особливостей різних видів діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності психофізіологічних процесів, що забезпечують адаптацію і функціонування організму людини при різних професійних навантаженнях, а також вплив цих процесів на ефективність та безпеку виконання професійних завдань.

Метою курсу: є вивчення дисципліни «Психофізіологія професійної діяльності»: забезпечити студентам всебічне розуміння основних психофізіологічних засад функціонування людини у професійній діяльності, включаючи аналіз впливу фізичних, психічних і соціальних чинників на здоров'я, працездатність і безпеку. Курс спрямований на розвиток теоретичних знань і практичних навичок з оцінки адаптаційних ресурсів організму, визначення рівня перевтоми, стресу та інших психофізіологічних станів, а також застосування сучасних методів контролю і корекції функціонального стану в процесі професійної діяльності. Особлива увага приділяється розумінню взаємозв'язку між психофізіологічними процесами і ефективністю виконання професійних завдань, що сприяє підвищенню продуктивності праці, профілактики професійних захворювань та забезпечення безпеки на робочому місці.

Завданням навчальної дисципліни: є ознайомлення студентів з основними поняттями, принципами та закономірностями психофізіології в контексті професійної діяльності, вивчення впливу фізичних, психічних та соціальних факторів на функціональний стан організму працівника, розвиток навичок оцінки адаптивних ресурсів організму, рівня стресу, втоми, уваги та працездатності. Курс передбачає оволодіння методами моніторингу і корекції психофізіологічного стану в професійному середовищі, аналіз взаємозв'язку між психофізіологічними процесами і ефективністю виконання професійних завдань, розгляд аспектів профілактики професійних захворювань і забезпечення безпеки праці. Особлива увага приділяється формуванню навичок використання психофізіологічних знань для підвищення продуктивності праці та збереження здоров'я працівників, а також

розвитку критичного мислення щодо проблеми психофізіологічного забезпечення професійної діяльності в сучасних умовах виробництва і служби.

Пререквізити навчальної дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни "Психофізіологія професійної діяльності", засноване на знаннях і вміннях в області анатомії і фізіології людини, загальної психології, основ охорони праці та безпеки життєдіяльності. Потрібні вміння працювати з науковою та навчальною літературою, аналізувати і систематизувати інформацію, формулювати логічні висновки, а також навички критичного мислення. Постреквізити навчальної дисципліни. Отримані знання та вміння з курсу "Психофізіологія професійної діяльності" є основою для подальшого вивчення таких дисциплін, як психологія праці, ергономіка, профпатологія, а також для практичної діяльності, пов'язаної з аналізом психофізіологічних аспектів професійної діяльності та розробкою рекомендацій щодо підвищення ефективності та збереженню здоров'я працівників.

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетенцій і придбання результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою "Психологія", а саме:

Програмні компетентності і результати навчання:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Специфічні (Професійні) компетенції (СК)	СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення,

	функціонування та розвитку психічних явищ. СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову). СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту. СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики. СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. СК12. Здатність до розуміння соціальної обумовленості особистості та життєвого шляху індивіда, а також ролі індивіда в життєдіяльності соціальних організацій, спільнот. СК13. Здатність до застосовування соціально-психологічних понять, концепцій та теорій для інтерпретації соціально-психологічних явищ і процесів.
Програмні результати навчання	
Результати навчання	ПР1 Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання ПР2 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР4 Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПР5 Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. ПР6 Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження. ПР7 Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки. ПР9 Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання. ПР10 Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати,

	обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. ПР14 Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості. ПР16 Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога. ПР17 Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності. ПР18 Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.
--	--

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Кількість годин, включаючи			
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Методи навчання/ методи оцінки
2-й семестр					Методи навчання: вербальні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; трансляційний
Змістовий модуль 1. Основи психофізіології професійної діяльності					

Тема 1.	Введення в психофізіологію професійної діяльності: предмет і завдання	2	3	8	
Тема 2.	Структура і функції нервової системи у професійній діяльності	2	3	10	метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з сюжетами судових справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемно-орієнтований метод викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуації, дискусії, диспути, полеміка; діалог, синтез думок; мозковий штурм; розвиток навичок; ситуаційне моделювання, опрацювання
Тема 3.	Сенсорні і моторні процеси в трудовій діяльності	2	3	10	
Тема 4.	Психофізіологічні особливості уваги і сприйняття інформації	2	3	10	
Тема 5.	Стомлення і відновлення: фізіологічні і психологічні аспекти	2	3	10	

					дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційний
Змістовий модуль 2. Вплив умов праці та методів корекції психофізіологічних станів					методи навчання (компетентностные; проектно-дослідні); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінка участі в дискусіях, інші інтерактивні методи навчання); письмовий
Тема 6	Вплив факторів навколишнього середовища на психофізіологічний стан	2	3	10	
Тема 7	Психофізіологічні реакції на стрес та екстремальні умови праці	2	4	10	
Тема 8	Діагностика функціонального стану та втоми	2	4	10	
Тема 9	Методи корекції психофізіологічного стану	2	3	10	

Тема 10	Психофізіологічні основи оптимізації праці і охорони здоров'я	2	3	10	контроль (контрольні, самостійні роботи, есе); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю і самооцінки; оцінка тематичних досліджень.
Модульна тестова робота					
Всього :		20	32	98	
Форма контролю: Іспит					

Завдання для самостійної роботи (приклади).

Самостійна робота 1.

1. Есе на тему: "Психологічна компетентність фахівця"

Напишіть есе на 1-2 сторінках про те, які психологічні компетенції необхідні в професійній діяльності в обраній вами області. Наведіть власні приклади ситуацій, в яких ці компетенції необхідні.

Самостійна робота 2.

Аналіз професійного кейса

Знайдіть або створіть опис реальної або гіпотетичної професійної ситуації (конфлікти, непорозуміння, стрес, помилка команди тощо).

Завдання:

проаналізуйте психологічні причини ситуації,
запропонуйте 2-3 можливі стратегії її вирішення,
обґрунтуйте вибір найбільш ефективної стратегії.

Самостійна робота 3.

Самоаналіз професійних якостей

Створіть таблицю з трьох колонок:

Мої професійно важливі якості

Рівень розвитку (низький/середній/високий)

Способи їх поліпшення (конкретні дії)

Напишіть короткий висновок про ваших сильних сторонах і областях для зростання.

Самостійна робота 4.

Вивчення стилів спілкування

Проведіть міні-опитування (не менше 5 осіб) про стилі спілкування у професійній діяльності (асертивний, пасивний, агресивний стиль).

Уявімо результати наступним чином:

діаграми або таблиці,

короткий аналіз того, який стиль найбільш ефективний і чому.

Самостійна робота 5.

Презентація: "Психологія управління стресом у професійній діяльності"

Підготуйте презентацію з 8-10 слайдів про методи подолання професійного стресу.

Презентація повинна включати:

визначення стресу та професійного вигоряння,

основні методи управління стресом,

рекомендації для професіоналів в конкретній області.

Зміст самостійної роботи студента з навчальної дисципліни "Психофізіологія професійної діяльності" передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом освоєння лекційних матеріалів, вивчення основної та додаткової літератури, періодичних видань, інтернет-джерел, виконання практичних завдань (написання рефератів, доповідей, підготовка результатів власних досліджень для подання на конференціях, участь у конкурсах наукових робіт, підготовка та публікація наукових статей, тез тощо) протягом семестру; самостійне вивчення окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей і презентацій по темі практичних занять; переклад іноземних текстів встановлених обсягів; виконання індивідуальних завдань; підготовку до всіх видів контролю, включаючи модульні контрольні роботи та підсумкову атестацію; інші види діяльності, використовувані в Академії, інституті і на кафедрі.

Зміст самостійної роботи студента визначається робочою програмою навчальної дисципліни конкретної навчальної дисципліни, методичними рекомендаціями щодо виконання завдань і рекомендаціями викладача.

Технічне оснащення та/або програмне забезпечення. У навчальному процесі використовуються навчальні класи, бібліотека, мультимедійний проектор та

комп'ютер для проведення лекційних і семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань вимагає доступу до інформації з Всесвітньої павутини, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Технічне обладнання та/або програмного забезпечення – офіційний сайт MAUP:

<http://maup.com.ua> У навчальному процесі використовуються навчальні класи, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекцій і семінарів з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань вимагає доступу до інформації з Інтернету, який надається безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми і методи контролю.

Контроль успішності студентів ділиться на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських) занять, метою яких є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, вміння застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань і т. д. Можливості поточного контролю надзвичайно широкі: мотивація до навчання, стимулювання навчально-пізнавальної активності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання і т. д.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають постійному контролю:

- усна доповідь;
- доповнення, запитання до відповідального;
- систематична робота на семінарських заняттях, активність при обговоренні питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації занять;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (заліки, контрольні, творчі роботи, есе тощо);
- підготовка тез, коротких викладів навчальних чи наукових текстів;
- самостійне вивчення тем;
- Контроль успішності учнів ділиться на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, звіт, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, есе, виклад матеріалу по заданій темі в письмовій формі і т. д.); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінок і вимоги.

Таблиця розподілу балів, отриманих студентами

	Поточний контроль знань										Модульний тест	Іспит	Загальна кількість балів
Теми	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	20	40	100
Робота на практичному занятті	2	2	3	2	2	3	3	3	3	2			
Самостійна робота	1	1	2	1	1	2	2	2	2	1			

Таблиця містить інформацію про максимальних балів за кожен вид навчальної роботи студента.

При оцінюванні засвоєння кожної теми для поточної навчальної діяльності студента виставляються оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінки з відповідної дисципліни.

Критерії оцінки результатів навчання студентів і розподіл одержуваних ними балів регламентуються Положенням про оцінювання академічних досягнень студентів ПАТ "ВНЗ "МАУП".

Модульне управління. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни "Психофізіологія професійної діяльності" проводиться у письмовій формі, у формі тестування, а саме тестів закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність.

Критерії оцінки модульної тестової роботи з навчальної дисципліни "Психофізіологія професійної діяльності":

При оцінці модульної тестової роботи враховуються обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка "відмінно" (А) виставляється за правильне виконання усіх завдань (або понад 90% всіх завдань);
 - оцінка "добре" (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;
 - оцінка "добре" (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;
 - оцінка "задовільно" (D) ставиться, якщо 60% запропонованих завдань виконано правильно;
 - оцінка "задовільно" (Е) ставиться, якщо більше 50% запропонованих завдань виконано правильно;
 - оцінка "незадовільно" (FX) ставиться, якщо виконано менше 50% завдань.
- Відсутність у модульної контрольної роботи - 0 балів.

Наведені вище оцінки перетворюються у рейтингові бали наступним чином:

"А" - 18-20 балів;
 "Б" - 16-17 балів;
 "З" - 14-15 балів;
 "Д" - 12-13 балів.
 "Е" - 10-11 балів;
 "FХ" - менше 10 балів.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Психофізіологія професійної діяльності» є обов'язковою формою оцінки результатів навчання студента. Воно здійснюється в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному навчальною програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту. Студент допускається до підсумкового контролю за умови, що він виконав всі види робіт, зазначені в таблиці.

Підсумкова (семестрова) оцінка з дисципліни, за якою передбачений іспит, формується з двох складових: результатів (оцінки) поточного контролю; екзаменаційної оцінки.

Максимальна кількість балів за поточний контроль - 60, за екзамен - 40.

Мінімальна сума, на яку іспит вважається зданим, становить 25 балів.

Оцінка за поточний контроль формується як сума рейтингових балів, отриманих студентом під час семінарів/практичних занять, і заохочувальних (при наявності) балів.

Після оцінювання відповідей студента на іспиті викладач підсумовує бали, отримані за поточні контрольні заходи, і бали за іспит для отримання підсумкової оцінки за курс.

Шкала оцінювання екзаменаційних завдань

Шкала	Загальної кількості балів	Критерії
Відмінно	30-40	Завдання виконано якісно; студент набрав максимальний бал при оцінюванні теоретичних знань.
Добре	20-29	Завдання виконано якісно і з досить високою часткою правильних відповідей.
Задовільно	10-19	Завдання виконано із середньою кількістю правильних відповідей; студент продемонстрував теоретичні знання зі значними помилками.
Незадовільно	0-9	Завдання не виконано; студент продемонстрував теоретичні знання з серйозними помилками.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності.

Додаткові (індивідуальні) види освітньої діяльності включають участь абітурієнтів у наукових конференціях, наукових товариствах і проблемних групах, підготовку публікацій і т. д. понад завдань, встановлених відповідною навчальною програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри претендентам, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів освітньої діяльності, можуть бути нараховані заохочувальні (бонусні) бали за певний освітній компонент.

Заохочувальні бали не є нормативними і не включаються в таблицю розподілу отриманих студентами балів і основну шкалу системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для нарахування заохочувальних балів лише за один найбільш значимий освітній компонент.

Загальна кількість балів, набраних студентами за виконання завдань для самостійної роботи, є однією із складових академічної успішності навчальної дисципліни. Самостійна робота по кожній темі у відповідності з робочою програмою навчальної дисципліни оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів з використанням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінки знань.

Шкала для оцінки виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальних завдань)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
2	2	1,5	1	0

Форми контролю: поточний контроль, заснований на виконанні практичної роботи; поточний контроль засвоєння знань, заснований на оцінюванні усних відповідей на питання, повідомлень, звітів і т. д. (на практичних (семінарських) заняттях); індивідуальний або колективний проект, що вимагає формування практичних навичок і умінь студентів (вибіркова форма); вирішення ситуаційних завдань; конспект, складений за самостійно досліджуваної теми; тестування, виконання письмового тесту; проекти статей, тез виступів та інші публікації, інші форми, сприяють повному засвоєнню освітньої програми і послідовному розвитку навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінки результатів навчання студента протягом семестру використовується 100-бальна оціночна шкала national і ECTS.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Загальна кількість балів за всіма видами навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	
		Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), стажування	зараховано/незараховано
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю перескладання	незараховано незадовільно з можливістю перескладання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

- регулярно відвідувати лекції і практичні заняття;
- систематично і активно працювати на лекціях і практичних заняттях;
- надолуження пропущених занять;
- виконувати завдання, передбачені навчальною програмою, у повному обсязі і з належною якістю;
- виконувати контрольну та іншу самостійну роботу;
- дотримуватися норм академічного поведінки та етики.

Курс " Психофізіологія професійної діяльності" передбачає освоєння і дотримання принципів етики і академічної сумлінності, зокрема, орієнтацію на запобігання плагіату в будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації повинні бути оригінальними і авторськими, не перевантаженими цитатами, які повинні супроводжуватися посиланнями на першоджерела.

Розглядаються порушення академічної доброчесності: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, копіювання, обман, підкуп, упереджена оцінка.

Оцінка студента орієнтована на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, здатних розвинути практичні навички і вміння, за що можуть нараховуватись додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, наукових конкурсах серед студентів).

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичні матеріали, що забезпечують супровід дисципліни: конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення практичних (семінарських) занять і методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів з навчальної дисципліни "Психофізіологія професійної діяльності".

1. Бидзюра В. П., Крейди Ю. О., Грабовенко Н.В. Методичні рекомендації по виконанню контрольної роботи для абітурієнтів вищих навчальних закладів за спеціальностями та освітніми програмами "Психологія", "Соціальна робота", "Державне управління і адміністрування", "Туризм", "Міжнародні відносини, суспільні комунікації і регіоназнавство", "Менеджмент", "Філологія", "Соціологія", "Політологія". Київ: МАУП, 2018. 38 с.

2. Бидзюра В. П., Крейди Ю. О., Грабовенко Н.В. Методичні рекомендації щодо підготовки, написання і захисту курсових робіт для вступників до вищих навчальних закладів за спеціальностями "Психологія", "Соціальна робота", "Державне управління і адміністрування", "Туризм", "Міжнародні відносини, суспільні комунікації і регіоназнавство", "Філологія". Київ: МАУП, 2019. 38 с.

3. Раєвська Я. М., Турініна О. Л., Клименко В. С. Методичні рекомендації щодо підготовки, написання та захисту наукових робіт (курсівих, кваліфікаційних робіт для одержання рівня вищої освіти бакалавр і магістр) за спеціальністю 053 Психологія. Київ: ННІПСН МАУП, 2023. 148 с.

Рекомендовані джерела інформації.

Основні:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Білаш С. М., Коптєв М. М., Проніна О. М., Беляєва О. М. та ін. Анатомія людини: Підручник / С. М. Білаш, М. М. Коптєв, О. М. Проніна, О. М. Беляєва та ін. Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво "Медицина", 2023. 279 с.

3. Власов Р. В. Психофізіологія: Навчально-методичний посібник / Р. В. Власов. Миколаїв: Іліон, 2016. 357 с.

4. Гаврилкевич В. К., Кабашнюк В. О. Психофізіологія: навчальний посібник.

Частина 1-4. – Львів: Новий світ, 2000, 2023. - 200 с.

5. Хол Д. Е., Хол М. Е. Медична фізіологія по Гайтону і Холу: 14-е видання: у 2-х томах. Том 1 / Д. Е. Хол, М. Е. Хол. Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво "Медицина", 2022. 648 с.

6. Мясоид П. Курс загальної психології: у 2-х томах. Том 1: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2019. 496 с.

7. Федик О. В. Психофізіологія: матеріали для самостійної підготовки до семінарських занять для студентів спеціальності "Психологія" / під ред. і упоряд. О. В. Федик. Івано-Франківськ, 2019. 123 с.

8. Філімонов в. І. Фізіологія людини: підручник / в. І. Філімонов. 4-е изд. Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво "Медицина", 2021. 488 с.

9. Шепелєв С., Груша М., Плиска О. Біологія людини: підручник. Київ: Кондор, 2018. 272 с.

Додатково:

1. Варий М. Ю. Психологія: підручник. / М. Ю. Варий. 2-е вид. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 288 с.

2. Закалик Р., Легендзевич Р. Порівняльна психологія та психофізіологія / Р. Закалик, Р. Легендзевич. Львів: Львівська політехніка, 2021. 220 с.

3. Ільїна Н., Мисник С. Загальна психологія: теорія і практика: Навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2017. 352 с.

4. Кларк Д. Тривога і страхи. Як їх подолати / Д. Кларк. Київ: Сварог, 2023. 174 с.

5. Корольчук М. Психофізіологія діяльності / М. Корольчук. Київ: Ніка-Центр, 2019. 400 с.

6. Ліч Дж. Психологія виживання / Джон Ліч. Харків: Видавництво Ростислава Бурлаки, 2024. 296 с.

7. Сельє Р. Анатомія стресу. Ганс Сельє і послідовники. Р. Сельє. К.: Медкнига, 2024. 148 с.

8. Тітов В. Введення в психофізіологію. Іван Тітов. Київ: Академія, 2021. 296 с.

Інформаційні ресурси:

1. Національна бібліотека України імені в. І. Вернадського – <https://www.nbuv.gov.ua/>

2. Google Scholar – <https://scholar.google.com/>

3. JSTOR – <https://www.jstor.org/> (частково безкоштовний)

4. ScienceDirect – <https://www.sciencedirect.com/>

5. SpringerLink – <https://link.springer.com/>

6. Портал досліджень – [https://www.researchgate.net /](https://www.researchgate.net/)